

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

" _____ 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВД02.01 ПСИХОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ

вибіркова
(збірні групи)

напрямок підготовки 6.010101 "Дошкільна освіта"

напрямок підготовки 6.010102 "Початкова освіта"

Київ – 2016

Психологія гендеру: роб. навч. прог. [для студентів збірних груп] / уклад.
О.М.Гріньова. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016.

Розробник:

Гріньова Ольга Михайлівна, доцент кафедри педагогіки та психології
Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від 7 вересня 2016 року №2

Завідувач кафедри педагогіки та
психології

 Іванюк Г.І.

Заступник директора з науково-
методичної та навчальної роботи

 Машовець М.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність*	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 4	6.010101 “Дошкільна освіта”	Денна форма навчання
Модулів - 2		Нормативна
Змістових модулів - 2	6.010102 “Початкова освіта”	Рік підготовки:
Індивідуальне науково-дослідне завдання: психолого-педагогічне дослідження в формі проекту		2-й
Загальна кількість годин - 144		Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних - 4		3-й
		Лекції - 28 год.
		Семінарські - 28 год.
		Самостійна робота - 73 год.
		Модульний контроль - 8 год.
		Консультації - 7 год.
		Вид контролю - ПМК

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

Вивчення даної дисципліни спрямовано на формування у студентів **психологічної компетентності** як складової професійної компетентності, що передбачає вивчення особливостей формування психологічних особливостей гендеру, а також практичних вмінь застосування гендерного підходу в умовах міжособистісної взаємодії.

Зміст психологічної компетентності студентів при вивченні цієї дисципліни може бути конкретизований через формування таких **складових психологічної компетентності**:

- з історичних аспектів становлення психології гендеру;
- з поглядів зарубіжних та вітчизняних вчених на феномен гендеру та його розвитку на різних вікових етапах;
- з розвитку гендерних уявлень особистості на ранніх вікових етапах та взаємозв'язків цього психічного утворення з іншими особистісними феноменами;
- з маскулінності, фемінності й андрогінності як основних проявів гендеру;
- з інверсій гендерних орієнтацій ;
- з особливостей формування гендеру в різних культурах світу;
- з проблем гендеру в різних вимірах міжособистісної взаємодії людини;
- з практичних проблем гендеру в психолого-педагогічній практиці та ін.

2. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕНДЕРНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема 1. Історія розвитку гендерної психології

Проблеми гендеру у період Античності: погляди на природу чоловіків і жінок, їх взаємини. Особливості ставлення до жінки в епоху Середньовіччя. Історико-філософська парадигма проблеми гендеру в Київській Русі. Динаміка поглядів на проблему гендеру в епоху Відродження. Проблема ідеальних кросгендерних взаємин у роботах філософів (І.Кант, Ж.-Ж.Руссо та ін.). Суспільно-політичні рухи феміністок, суфражисток та емансіпе у 19-20 ст. Соціально-філософська парадигма розвитку гендерних уявлень у різних наукових школах в ХХ ст.

Тема 2. Сучасні психологічні теорії гендеру

Проблема гендеру у психоаналізі. З.Фрейд К.Хорні про соціальні ролі чоловіків і жінок. Біхевіористичні підходи до вивчення проблеми гендеру. Кроскультурні дослідження фемінізму у першій половині ХХ ст. Гуманістичні й культурні стратегії вивчення гендеру. Гендер і теорія соціальних ролей. Теорія мейнстріму. Погляди сучасних вчених на проблему гендеру. Чоловічі й жіночі архетипи у культурі й мистецтві.

Тема 3. Антропометричні виміри гендеру

Стать як біологічний та соціальний феномен. Психічна стать і гендер. Механізми і чинники гендерної соціалізації. Гендерні ролі у традиційній та егалітарній сім'ї. Міфи і реальність у подоланні гендерних стереотипів.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ГЕНДЕР ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНЕ ЯВИЩЕ

Тема 4. Статевотипізована поведінка особистості

Маскулінність і фемінність як стевотипізована поведінка. Гіпергендерна маскулінність і фемінність. Андрогінність як засіб універсалізації гендерних ролей. Психологічні особливості й психосоціальні ролі андрогінних жінок і чоловіків.

Тема 5. Гендерна ідентичність особистості

Гендерна самоідентифікація особистості як психологічна проблема. Етапи набуття особистістю гендерної ідентичності. Особливості гендерної ідентифікації особистості у дошкільному, молодшому шкільному й підлітковому віці. Когнітивний і гендерний розвиток особистості. Гендерна самоідентифікація особистості в умовах виховання.

Тема 6. Інверсія гендерних орієнтацій

Заперечення своєї статі як інверсія гендерних орієнтацій. Трансвестизм і транссексуалізм як психосоціальні явища. Психологічні ознаки інверсії гендерних орієнтацій. Транссексуальні жінки й чоловіки. Психологічні теорії гомосексуальності. Соціальні міфи про гомосексуальність. Психологічні дослідження проблем гомосексуальності та гомофобії.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III. ПСИХОЛОГІЯ ГЕНДЕРНИХ ВІДМІННОСТЕЙ

Тема 7. Вікові аспекти засвоєння особистістю гендерних ролей

Психологічні стратегії й передумови гендерної ідентифікації дитини. Психологічні особливості засвоєння гендерних ролей у дитинстві. Стильові особливості виховання хлопців і дівчат у сучасній родині. Особливості емпатійного ставлення й спілкування батьків з хлопцями і дівчатами. Вплив ЗМІ на особливості засвоєння дитиною своєї гендерної ролі.

Тема 8. Вплив гендерних стереотипів на свободу самовираження особистості

Поняття про гендерні стереотипи. Види гендерних стереотипів. Психологічні особливості чоловічих і жіночих гендерних стереотипів. Роль гендерних стереотипів у житті сучасної людини. Гендерні стереотипи і обмеження свободи самовираження особистості, що накладаються традиційною жіночою та чоловічою соціальною роллю.

Тема 9. Гендерні установки у різних культурах світу

Чоловічі й жіночі архетипи у етносах різних народів. Маскулінні й фемінні культури у сучасному світі. Критерії визначення маскулінності/фемінності сучасного етносу. Традиційні моделі гендерної самоідентифікації особистості в маскулінних і фемінних культурах.

Тема 10. Гендерні установки в Україні: історія і сучасність

Історичні аспекти формування гендерних установок в Україні. Традиційні соціальні ролі чоловіків і жінок в Україні часів Київської Русі. Археипи жіночності й мужності в українській етнокультурі. Рівність статей як провідна ознака кураїнської культури. Архетипи чоловіків і жінок в українській літературі й мистецтві.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ IV. ГЕНДЕРНІ ВИМІРИ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВЗАЄМИН ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК

Тема 11. Психологічні особливості привабливості чоловіків і жінок

Привабливість та атракція як психологічні проблеми. Психологічні фактори привабливості чоловіків і жінок. Атракція і поведінкові прояви особистості. Привабливість і сексуальність. Гендерні особливості привабливості чоловіків та жінок.

Тема 12. Гендерні виміри кохання

Кохання як психологічне явище. Кохання як провідне завдання юнацького віку. Гендерні аспекти дослідження феномена кохання. Провідні психологічні стратегії конструювання романтичних взаємин у чоловіків і жінок. Кохання і гендерні стереотипи.

Тема 13. Гендер як чинник успішності сімейних стосунків людини

Психологічні особливості ставлення чоловіків і жінок до сімейних взаємин. Традиційна та егалітарна сім'я: порівняльний аналіз. Соціальні ролі чоловіків і жінок у сімейних взаєминах. Динаміка гендерних ролей у сучасній сім'ї. Типові причини сімейних конфліктів молодого подружжя. Гендерні сімейні ролі чоловіків і жінок у різних культурах світу. Гендерні особливості ставлення чоловіків і жінок до виховання дітей.

Тема 14. Гендер у професійній діяльності чоловіків і жінок

Гендерні особливості ставлення до роботи і кар'єри у чоловіків і жінок. Вплив гендера на професійну діяльність і поведінку особистості. Гендерні стереотипи у світі професій. Гендерні моделі професійного успіху. Гендерні аспекти лідерства і управлінської діяльності особистості.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усь ого	у тому числі				
		л	сем	с.р.	кон с	мкр
1	2	3	4	5	6	7
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи гендерної психології						
Тема 1. Історія розвитку гендерної психології	9	2	2	5		
Тема 2. Сучасні психологічні теорії гендеру	9	2	2	5		
Тема 3. Антропометричні виміри гендеру	10	2	2	6		
Разом за модулем 1	31	6	6	16	1	2
Змістовний модуль 2. Гендер як соціально-психологічне явище						
Тема 4. Статевотипізована поведінка особистості	9	2	2	5		
Тема 5. Гендерна ідентичність особистості	10	2	2	6		
Тема 6. Інверсія гендерних орієнтацій	10	2	2	6		
Разом за модулем 2	33	6	6	17	2	2
Змістовний модуль 3. Психологія гендерних відмінностей						
Тема 7. Вікові аспекти засвоєння особистістю гендерних ролей	9	2	2	5		
Тема 8. Вплив гендерних стереотипів на свободу самовираження особистості	9	2	2	5		
Тема 9. Гендерні установки у різних культурах світу	9	2	2	5		
Тема 10. Гендерні установки в Україні: історія і сучасність	9	2	2	5		
Разом за модулем 3	40	8	8	20	2	2
Змістовий модуль 4. Гендерні виміри міжособистісних взаємин чоловіків і жінок						
Тема 11. Психологічні особливості привабливості чоловіків і жінок	9	2	2	5		
Тема 12. Гендерні виміри кохання	9	2	2	5		
Тема 13. Гендер як чинник успішності сімейних стосунків людини	9	2	2	5		
Тема 14. Гендер у професійній діяльності чоловіків і жінок	9	2	2	5		
Разом за модулем 4	40	8	8	20	2	2
Усього годин	144	28	28	73	7	8

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Гендерні виміри життя людини у різні історичні періоди	2
2	Дослідження гендеру в різних психологічних школах	2
3	Біологічна, соціальна стать і гендер у житті людини	2
4	Маскулінність і фемінність як стаетовитипізована поведінка особистості	2
5	Формування гендерної ідентичності людини	2
6	Нетрадиційні варіанти становлення гендерної ідентичності особистості	2
7	Формування гендеру під час дорослішання людини	2
8	Значення гендерних стереотипів у житті людини	2
9	Маскулінні й фемінні культури світу	2
10	Проблеми гендерної асиметрії та паритету в сучасній Україні	2
11	Гендерні особливості привабливості особистості	2
12	Кохання як психологічний феномен	2
13	Вплив гендеру на становлення сімейних стосунків людини	2
14	Проблеми гендеру в професійній діяльності особистості	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть балів	К-сть годин
1	Історія розвитку гендерної психології Розробити хронологічну таблицю з основних етапів дослідження проблем гендеру у Античності, Середньовіччі, Просвітництві, XIX-XX ст.	10	5
2	Сучасні психологічні теорії гендеру Скласти порівняльну таблицю з вивчення проблеми гендеру у двох психологічних теоріях за вибором студента	10	5
3	Антропометричні виміри гендеру Скласти карту знань до теми «Антропометричні виміри гендеру»	10	6
4	Стаетовитипізована поведінка особистості Проведіть опитування двох дітей (хлопця і дівчинки) дошкільного або молодшого шкільного віку з проблеми традиційних побутових ролей чоловіка і жінки. Порівняйте одержані результати	10	5
5	Гендерна ідентичність особистості	10	6

	Проаналізуйте реальні й ідеальні «Я-образи» одного чоловіка і однієї жінки юнацького віку. Встановіть відмінності між ними		
6	Інверсія гендерних орієнтацій Підготуйте невелику доповідь про життєвий шлях однієї відомої людини з нетрадиційними гендерними уявленнями. Проаналізуйте вплив інверсії гендерних орієнтацій на життя людини	10	6
7	Вікові аспекти засвоєння особистістю гендерних ролей На основі вільної бесіди проаналізуйте уявлення про жіночність або мужність у сучасних дітей, підлітків, юнаків.	10	5
8	Значення гендерних стереотипів у житті людини Оберіть 5-10 стереотипних «крилатих» народних висловлювань про чоловіків і/або жінок. Дізнайтесь ставлення 1-2 людей юнацького або дорослого віку до обраних Вами висловлювань. Запишіть результати опитування і Ваші висновки щодо впливу гендерних стереотипів на життя сучасної людини	10	5
9	Маскулінні й фемінні культури світу Складіть порівняльну таблицю гендерних вимірів менталітету людей у одній фемінній і одній маскулінній країні світу	10	5
10	Гендерні установки в Україні: історія і сучасність Напишіть невелике есе про вплив гендерних установок на життя українців	10	5
11	Гендерні особливості привабливості особистості Проаналізуйте стереотипні образи чоловіків і жінок у ЗМІ та популярних журналах. Розкрийте стереотипний рекламний образ сучасного чоловіка та жінки	20	5
12	Кохання як психологічний феномен Проаналізуйте основні стратегії у Ваших романтичних взаєминах. Оцініть їх ефективність	10	5
13	Вплив гендеру на становлення сімейних стосунків людини Проаналізуйте вплив гендерних стереотипів на життя однієї молодої сім'ї		5
14	Проблеми гендеру в професійній діяльності особистості Розробіть одну ефективну модель професійної самореалізації сучасного чоловіка або жінки (на вибір студента)		5
14	Усього:	140	73

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПСИХОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ”

Разом: 144 год., лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., самостійна робота – 73 год.,
конс. - 7, МКР – 8 год.

Модулі	Змістовний модуль I.			Змістовний модуль II.			Змістовний модуль III.				Змістовний модуль IV.			
Назва модуля	Теоретичні основи гендерної психології			Гендер як соціально-психологічне явище			Психологія гендерних відмінностей				Гендерні виміри міжособистісних взаємин чоловіків і жінок			
К-сть балів	88			88			109				139			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Теми лекцій	Історія розвитку гендерної психології Сучасні психологічні теорії гендеру (1 бал) Антропометричні виміри гендеру (1 бал)			Статевотипізована поведінка особистості (1 бал) Гендерна ідентичність особистості (1 бал) Інверсія гендерних орієнтацій (1 бал)			Вікові аспекти засвоєння особистістю гендерних ролей (1 бал) Вплив гендерних стереотипів на свободу самовираження особистості Гендерні установки у різних культурах світу (1 бал) Гендерні установки в Україні: історія і сучасність (1 бал)				Психологічні особливості привабливості чоловіків і жінок (1 бал) Гендерні виміри кохання (1 бал) Гендер як чинник успішності сімейних стосунків людини (1 бал) Гендер у професійній діяльності чоловіків і жінок (1 бал)			
Теми семінарських занять	Гендерні виміри життя людини у різні історичні періоди (10 балів) Дослідження гендеру в різних психологічних шкільних (10 балів) Біологічна, соціальна стать і гендер у житті людини (10 балів) Маскулінність і фемінність як статевотипізована поведінка (10 балів) особистості Формування гендерної ідентичності людини (10 балів) Нетрадиційні варіанти становлення гендерної ідентичності особистості (10 балів) Формування гендеру під час дорослішання людини (10 балів) Значення гендерних стереотипів у житті людини (10 балів) Маскулінній фемінній культурі світу (10 балів) Проблеми гендерної асиметрії та паритету в сучасній Україні (10 балів) Гендерні особливості привабливості особистості (10 балів) Кохання як психологічний феномен (10 балів) Вплив гендеру на становлення сімейних стосунків людини (10 балів) Проблеми гендеру в професійній діяльності (10 балів) особистості													
Самостійна робота	30 балів			30 балів			40 балів				40 балів			
ІНДЗ											30 балів			
Види контролю	МКР (25 балів)			МКР (25 балів)			МКР (25 балів)				МКР (25 балів)			
Підсумковий контроль	ПМК													

Дисципліна з ПМК 382 бали (загальна к-сть 424, враховано: -30% балів за семін. заняття)

$$K=382 : 100 = 3,82$$

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Психологія гендеру» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена проектна робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу. Програма включає як теоретичну, так і емпіричну частини.

Вид ІНДЗ, вимоги до нього та оцінювання:

ІНДЗ представляється як науково-педагогічне дослідження у вигляді **творчого проекту з актуальної проблеми дитячої практичної психології за вибором студента – 30 балів.**

Зміст проекту включає:

- ✓ авторський аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми проекту. Авторське обґрунтування студентом високої соціальної значущості, актуальності і недостатньої розробленості у фаховій літературі теми проекту;
- ✓ зміст, методика(-и) і результати власного емпіричного дослідження студента за змістом проекту;
- ✓ авторський прогноз подальшого розвитку психологічних тенденцій, явищ або процесів, виявлених студентом емпірично;
- ✓ авторську інтерпретацію студента щодо чинників і факторів, які зумовили одержані емпірично результати проекту;
- ✓ власні висновки та пропозиції щодо оптимізації психологічних тенденцій, явищ або процесів, які стали предметом творчого проекту студента.

Оцінюється повнота і творчий підхід до викладу проблеми за кожним з означених критеріїв. Максимальна кількість балів за кожним критерієм – 6 балів.

Шкала оцінювання ІНДЗ у вигляді есе

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	25-30	Відмінно
Достатній	18-24	Добре

Середній	10-17	Задовільно
Низький	0-9	Незадовільно

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) **За логікою передачі і сприймання навчальної інформації**: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення**: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю**: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) **Методи стимулювання інтересу до навчання**: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю**: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю**: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

➤ **Методи самоконтролю**: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота				
Форми роботи	Змістовий модуль 1 88 балів	Змістовий модуль 2 88 балів	Змістовий модуль 3 109 балів	Змістовий модуль 4 139 балів

Теми	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14
Лекції	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Семінарські заняття	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Самостійна робота	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
МКР	25			25			25			25				
ІНДЗ										30				
ВСЬОГО – 424 б. - 42 (-30%) = 382 бали К – 3,82 (262:100) РК – 3,82														

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Лекції	14
2.	Семінарські заняття	140
3.	Модульні контрольні роботи (1,2,3,4)	100
4.	Самостійна робота	140 - 42 (30%)
5.	ІНДЗ	30
6.	Підсумковий рейтинговий бал	382

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«достатньо»	E
69 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

11. Методичне забезпечення

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

12. Рекомендована література

Базова

1. Говорун Т.В. Гендерна психологія / Т.В.Говорун, О.М.Кікінеджи. - К.: Академія, 2004. - 307 с.**
2. Ильин Е.П. Пол и гендер / Ильин Е.П. - СПб.: Питер, 2011. - 688 с.°
3. Клецина И.С. Психология гендерных отношений: теория и практика / Клецина И.С. - СПб.: Питер, 2003. - 408 с.°
4. Ткалич М.Г. Гендерна психологія / Ткалич М.Г. - К.: Академвидав, 2011. - 248 с.°

° - література наявна на безкоштовних інтернет-порталах.

* - література наявна в інституційному репозиторі Університету.

** - література наявна у бібліотечному фонді кафедри педагогіки та психології.

Допоміжна

5. Бендас Т. В. Гендерная психология: Учебное пособие / Бендас Т.В. - СПб.: Питер. - 431 с.°
6. Берн Ш. Гендерная психология /Берн Ш. - Спб.: Еврознак, 2004. - 320 с.°
7. Козлов В.В. Гендерная психология / Козлов В.В. - СПб.: Речь, 2009. - 270 с.°
8. Малкина-Пых И.Г. Гендерная терапия / Малкина-Пых И.Г. - М.: Эксмо, 2007. - 928 с.°
9. Хорни К. Женская психология / Хорни К. - СПб.: Инс-т психоанализа, 1993. - 380 с.°

Робоча програма навчального курсу
"Психологія гендеру"

Упорядник: Гріньова Ольга Михайлівна, кандидат психологічних наук,
доцент.

Б Психологія гендеру. Програма навчальної дисципліни / Укладач
О.М.Гріньова. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 17 с.